

درگاه

اونش کونده برنشر اولنود

۱۶ مایس ۳۳۷

نومرو : ۲۳

برنجی سنه : برنجی جلد

شماره

اسلام مه نینی

شماره

یارانی

پرسش و پاسخ

نیمه اوی

بر روح قادر خصوصی نه اولاییه؟ عاقله بری برینه بکزه بن چهره لر کورولور، بری برینه بکزه بن روح لر کورولور، مشدرو کورولور، بلاغت خواجهری اوتودن بری درلرکه: «الوای بیان عینیه انساندر» اگر بوسوز بوحقیقی تعریف ایدیورسه دوغوردر، بالعمکس یازی صنعتته حیران اولانلرک طن ایتدیکی کی، بالکنز یازیسی، شیوه سی، یازیده کی عشووه سی بری برینه بکزه بن عمرلری تعریف ایدیورسه معنازدر. چونکه ماصرلرندن هیچ برینه بکزه بن معک داعیه سیله، باقایی آجیللماش موضوعلر سجه راک یازی یازمش نیجه محررلر بایدار اولایورده، ندیم کی، یازیده، شیوه ده، موضوع ده، وزنده، شکله ده هیچ بریکلاک ادعاسته دوشمه دن، صرف کنندی شوقیه ترم ایتش شاعرلر، ایکی عصر اوزاندن بیله درحال فرق ایدیورلر.

ندیمک بری نسخ بری ده تعلیق خطله مطبوع الایورده ایکی دیوانی کور، معنایه بو طبع دیوانلرندن بشقه آل یازیسیله، استسناخ ایدیلش دیگر دیوانلری واردر. علی امیری افندی حضرتلری بوال یازمه سی دیوانلری آیری آیری اوقودقدن صوکرده ندیمک شیدی به قدر هیچ طبع ایدیلش و هیچ مشهور اولمان غزلاری میانه چیقاردی. بوغزلارک برنده ندیم کنندی زماننده استانبولک هانکی سمته ده اوطوردیغنی سوبیلور:

مناسبد سکا ای نقل از چیتک آل کل
بشکطاشه یقین بر خانه ویرانز واردر

بو بیت ده اوقورکن ندیم، بشکطاش، احمد ناک صوکرده سنه لرده بشکطاشده ندیمک اوی، او دورک باشایی کوز اوکنه کلور. بو بیت اوقودقدن صوکرده داغماخیل ایتدمک، بشکطاشک اخلامور کوشکنه دوغور کیده یولنده، برقاتلی، مدخلی صوفلی، اسکی اسلوبده برأو واردر، اوو ندیمکدی. ندیم غزالی پتیررکن او آتشم اوئنده کیملرک بولنه جنی آکلایور، او آتشم: ندیمک بنده کز وار بر دخی سلطانز واردر

دیور. غیر مطبوع ندیم دیوانلرندن بوکون میانه چیقان بو مصراعلر حقنده، وشیقه لرک محنته جوق اعتنا ایدن، بردن بره انسانایان بر تاریخشناس چیه سه ده: «عجبا بو مصراعلر محقق اولنک بیدر؟» دیسه علم احقلی بر احتیاط کویسترمش اولور؛ لکن بو احتیاط ییورده در، عقلی تاریخشناسک آرایوب طرایوب بولنه جنی دلیلاره، حتی ندیمک آل یازینه نه لزوم وار؟ بو مصراعلر ندیمکدر. بو مصراعلرده اولنک، بالکنز اولنک روحی وار، اولنک بشکطاشده کی اوی، او آتشم او آتشم کی خلوق، نشسته سی آله طوتولور کی حس ایدیور. بو مصراعلر کنندیکن اولدیغنه کویاندم شهادت ایدره ک دیورکه:

معلومدر نیم سخن غلغ استیز
فرق ایلر آتی شهرنرک نکشته دالری

★★

آتش کی بر نهر آقوردی
روحه اوروشک آراستند،
نوش ایتدی، دریندن، اوکا حالم
عشقک بو اومولز یاراستند.

ووردیجه او نهرک اوکا عکسی
قاجدم او بافتند، اودودافتند،
باقدم اوکا، سسزجه، اوزاقدن
ووردیجه بعشقک اوکا عکسی ..

احمد هاشم

اکثرینه، عرب اولایان اسلام - مثلاً نورکار، ایرانلیلر، الخ - حتی خریستیانلر، موسولر، مجوسلر طرفندن عرب لسانیه یازیلش ویا ترجمه ایدیلشدر. عربلرک ملت حاکمه اولایی و اسلام مدینتی نومسک عرب حرشندن ترکب ایتیه سی «عربیجه» بی اوزون مدت - قرون وسطی اورویاسنک لاینججه سی کی - اسلام امتی ایچون عمومی برلسان تحریر حانه قویدی. وجوق اسکی برلسان ادبی اوله لرته رغماً فارسینک، تورکچانک اسلامیتی متعاقب اوزون عصرلر متروک و مهمل برافله سته سببت ووردی. عباسیلر زماننده یعنی اسلام، مدینتک الک بوکسک دوره سنده «کاشغر» دن «بحر محیط اطلسی» کنسارلرته قدر عمومی تحریر لسانی اولاراق هریمچی کورسوروز. اسلام امتی دائره سته داخل اولش قولر ایچون، قرآن لسانک بوتوق و تحکی قدر طبعی برشی اولاماز.

مختلف دین و مدینلر بقایای عناصرینک عرب حرشله برلشمه سندن وجوده اسلام مدینتی، هیئت مجموعه سیله بر «کل» تشکیل ایدر: کرک تلقیات حقوقیه و اخلاقیه، کرک تشکیلات مادیه اعتباریه بو مدینتک بوتون اجزاسی آراستنده بر آهنگ موجوددر. مختلف اسلام قوملرته کوره بوتلقیات معنویه و تشکیلات مادیه تک آز جوق دیکشیدی، محلی فکرلر کویستردکی انکار اولوناماز: لکن قومی عنعنه لرک بو تخالفنه رغماً، کتاب وسنتک وحدتی اسلام مدینتک بوتون اسلام مملکتلرنده عمومی و مشترک بر سیم آلمه سنی اناج ایتشد. بونی بالکنز اداری و عسکری تشکیلاتی دکل بوتون صنایع نفیسه ده، لسان و ادبیاتده، حتی اخلاق و عاداتده صریح بر صورتده کورمک ممکندر. اسلامیت دائره سته کیردن هر قوم اسلامیتدن اولنک عنعنه لرینی بوسبوتون اونومه قیله و اسلامیتدن صوکرکی، مؤسسات مادیه و معنویه سنده اولنک تأثیراتی آز جوق صافلامه براب، مشترک اسلام مدینتک تأثیراتندن قورولاماش و اومدینتک عمومی خطلرینی دائماً محافظه ایتشد.

دارالفنون تورک ادبیاتی تاریخی مدرسی
کوپرکلی زاده

محمد فؤاد

اسلامینک ظهورندن اول بربرینه محاصم، داغینیق برحیات کیرهن ابتدائی عرب قومی ایچون سلمانای یکی وقوی بر رابطه تشکیل ایتدی. بربریلر برله شهرلر یکی وقوتلی بر مفاکوره ایلده تجیز ایدن عرب اوردولری، قارشیلرنده کی ایکی اسکی ایبراطورانی پاک چاقوق صداره صمه موفق اولدیلر. قانچ عصرای ایران سلطنتی ایلده اولنک استنادکاهی اولان ایران مدینتی، اوزرندن کچن بومدهش قان و آتش قاصیرغه سی آلتنده سرعته اوزرندن سینلندی و اسلام اوردولری اورته آسیاییده کهرلرک چینلیلرله، تورکلرله، هندلیلرله تماس ایتدی. شرقی روما ایبراطورانی چولدن کان بوتاکهانی صدمه ایلده بوسبوتون ییقلماقده برابر، سوریه و مصرده داخل اولدینی حالده، الک قیمنلی جنوب ایالتلرینی برافه رق کریمه مکه مجبور اولدی. بواسنیلایی بوقدرله توقف ایدمه ندی: غربده، شمال آفریقایی برمله ده کچدکن صوکر، جبل الطارقدن قارشیه آنالیه رق اوراده واسع بر ساحه ده قوتله برلشدی. شرقده ایسه بر طرفدن هند، قافقاس طاغیرنه، دیگر طرفدن هان هان چین سرحدلرینه قدر دایاندی.

بومعظم فو حانک ایکی نتیجه سی اولدی: برنجیسی، بوساحلرده باشایان مختلف دینلر و عرقله مذنب اهالیکن - مختلف عامللر قانچیلرله - اسلامیتی قبول ایتلر؛ ایکنجیسی ده، اوقدر مختلف مدینتله تماس ایدن اسلامیتک تکامل ضروریسی. یکی بر مفاکوره نیک فیصله چولدن فیزلیان اسلام قوتی، اسکی دینلر و مدینتلر قانلر بقیه لر - هر یکی دینه مخصوص عنف وشدنه - اورته دن قالدیر شدی؛ لکن مؤخر اولنک برینه یکی بر مدینت قورمه طبعیه لیه مجبور اولدی. ایتسه اسلام مدینتی، اساسلرینی طبعی عربلر دن آلفله برابر، الک زیاده، ییقدینی اسکی مدینتک و دینلرک بقایای عناصری سایه سنده انکشاف ایدیه باماش، نورلو تورلو حرثله مالک مختلف قولملری قوجا قلابیه جک قوی و جهان شمول بر مدینتی آنجق اوسایه ده وجوده کتیره مشدر. یوقسه، بالکنز چول حرثک عنصرلری، کنندی باشنه بوقدر بونوک بر ایش یاغنه قادر اولامازدی. «اسلام امتی» دیدیکمز کتله ناصل صرف عربلر دن مرکب دکسه، اسلام مدینتی ده منحصراً عربلرک و عربلرک محصول دکادر.

اوایلر زماننده باواش باواش تأسسه باشلایان اسلام مدینتی، عباسیلر زمانده الک بوکسک مرتبه تکمله واصل اولدی. بونده ایران عناصر مدینتک، اسکی بونانک، هندک، موسولانک و عیسولانک، خلاصه اسلامیه تماس ایدن مختلف دین و مدینتک بر حصه سی واردر. بومدینتک محصولات فکریه سی،